

המביא גם פרק שני גיטין

ב.

עין משפט נר מצוה

בז א מ"י פ"א מהלכות גירושין הל' ג ופ"ג שם הלכה טו סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' קל"א סעיף א:
 ב' ב מ"י פ"ג מהל' גירושין הלכה ד סמג שם טושי"ע שם סעיף טו:
 ג ג מ"י פ"א מהל' תפילין הלכה טו סמג לעין ג טושי"ע י"ד רעו סעיף ב:
 ג ד מ"י פ"ד מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע י"ב קמ סעיף א:
 ג ה ו מ"י שם הל' ו סמג שם טושי"ע אה"ע סי' ד: סעיף ד:
 ג ו מ"י פ"ט מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' טו סעיף א:
 ג ז מ"י פ"ד מהל' גירושין הלכה ב סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' טו סעיף א:
 ג ח מ"י פ"ד מהל' גירושין הל' ו סמג לעין ג טושי"ע אה"ע סי' טו סעיף א:

לעזי רש"י

ברוש"י ד"ר ר' קמ"ה. קרינ"ץ. מטבעה.

מוסף רש"י

וטעיה ולא הטיל בו דלת. ומנא שם סמג דכתיב אצל שלם למה הוא (לקמן טו) ומנא שם נכתב מקומות אצל לא צטורה (שבת קכ"ז). מעביר עליו קולמוס. לשמו (לקמן טו) לכותב שם על כל חתימותיו כאלו הוא כותב (שבת קס"ח). וקלסור. יפה אמרת (לקמן טו).

פסקי ר"ד

שלאו מתם כתבו על איסורי הנאה כשר פי' דהא כתיב ונתן בידה על נתינת הגט מיירי ולא דליתוב לה מיירי דרשתי הוא: ת"ר ונתן ולא וחקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שעי' טבלא ופנקס יצא לחירות אבל לא בכתב שעי' גיפה ואגדרכתן פי' שחקק בסכין הגט ע"ג טבלא או ע"ג פנקס שהם מלאים שעה וחקוקין עליהם בטת בזול זו היא חשובה כתיבה אבל מה שרוקקין במחט ע"ג כיפה שהיא כמין כובע של צמר על ראש הנשים ואגדרכתי מין תכשיט הוא ורוקקין אותו במחט ורקמת המחט לא חשיבה כתיבה לפי שאין האותיות קבועות אלא תחובות ובעי' כתב קבוע על הדבר שהוא מנרש בו אמר עולא אמר ר' אלעזר לא קשיא הא דחק קורות הא דחק ירדות פי' הא דחק קורות של אבות וצדיקה וצדיקה האותיות בלוחות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות ולא חקק [אלא] סביבותיו והעין נשאר כמות שהיה ונמצאו האותיות בלוחות מאיליהן והא דחק ירדותיהן האותיות בלוחות מאיליהן ונשארין שחקקין בטבלא והוה חשובה כתב וגופי האותיות קורא ירדות:

אי משום כריתות דאית בה הא בעינן וכתב זה לשמה וליבא. מימיה דלעזין מגילת קוטה משמע צפ"ק דעירובין (דף יג.) דמוחקין לה מן התורה אפי' למאן דבעי כתיבה לשמה דקאמר רב פפא דלמ"ד אין מגילתה כשרה להשקות בה קוטה אחרת תורה דסתמא כתיבה הי"ע דמוחקין וי"ל

לרז יוסף דשמעתיך לא סבר לה כוונתה א"כ סבר כאידך מנא דסבר אין מוחקין לה מן התורה וכמתני' דצפ"ק כל הגט (לקמן דף כו.) למגן הכותב טופסי גיטין לרז שניח מקום האיש כו' ודייק מהתם ברש"י מס' זבחים (דף כ"ג) דסתמא פסול וכ"ש ספר תורה דלא איכתוב לשם גירושין כלל ועוד נראה דאפי' מאן דמכשיר במגילת קוטה למחוק מן התורה אפי' דבעי לשמה מודה לעזין גט דפסול דעירובין צפ"ק (דף יג.) משמע דכולוהו מנאי מודו דנהגן דפרק כל הגט דחשיבי

במגילת קוטה למחוק מן התורה אפי' דבעי לשמה מודה לעזין גט דפסול דעירובין צפ"ק (דף יג.) משמע דכולוהו מנאי מודו דנהגן דפרק כל הגט דחשיבי שלא לשמה מדפריך התם ולית ליה לרז אחא בר יאשיה כתב לגרש את אשתו ומלך כו' ובמגילת קוטה סתמא כשר משום דסתמא שאין הכהן שעליו לכתוב גט גני צבל סתמא ניחא ליה אע"ג דפריך ממתני' דגט ארזי אחא בר יאשיה דאיידי

במגילת קוטה לענין שלם לשמה לא משמע ליה לחלק: **הא** בעינן שמו ושמה. אע"ג דמתני' דפרק הורק (לקמן דף פ.) דשינה שמו ושמה מוקמינן לה דהאי הולד ממזר כרזי מאירי משמע דלרזנן לא הוי צנינה שמו אלא פסולא רזנן ומדנקט שניה ולא נקט לא כתיב כלל משמע דצבל סתמא כלל כשר אפי' מדנקט ת' הא ליתא דעל כרחק לא כתבו כלל לר"מ פסול מה"מ דהא בעינן שיהא מוכיח מתוכו שהוא מגרש את אשתו וצבל סתמו כלל אין מוכיח אלא אומר רש"י דלא מיירי צנינה שמו ממש דא"כ הוה ליה למינקט לא כתבו כלל דפסול לרזי מאירי דמתני' ר' מאירי כדאמרני' התם דהוי רבותא טפי אלא שיהא שמו היינו¹ שכחש על דגליל ציהודה והשמה קאמר הכא שפיר הא בעינן שמו ושמה וליכא

[וכ"ש] דצבל סתמו כלל הוא דפסול: **ד"ר** נתינת גט הוא. וכן שפך איש נעלו ונתן לרעהו (רות ד) לא בעינן שיהא פרוטה אע"ג דכתיב ונתן וכן גבי תרומה וטעם אחת פטורת את הכרי אע"ג דכתיב (דברים י"ח) נתן לו ובמתנות דס מנא ת וצמתנות צהונות אין בו

שיעור והא דלמר אצל שאלו צפ"ק כל שעה (פסחים דף ל"ג) דזר שאכל תרומה לא מיחייב בפחות משום פרוטה משום דכתיב (ויקרא כב) ונתן לכהן וגו' ואין נמינה בפחות משום פרוטה היינו משום דתשלומי תרומה ילפינן מתשלומי מעילה דתרווייהו תשלומי קדש מיקרו וגמרי דחטו חטו מהדדי ולמאן דבעי בכריתות (דף ו') ואשר יתן ממנו על זר שמהא נמינה כזית היינו משום דסיכה היא ופסקה בלשון נמינה לאפוקי ממשמעות דסיכה קאמי דמשמע כל שהו ורזין אפי' נמינה כשונה כמו ונתן לכהן את הקדש (ויקרא כב) דהוי כזית² לרזנן דאצל שאלו וכן לא יתן עליה לצונה דבפרק כל המנחות (דף טו.) מלרזין כזית היינו משום דשני מלשון שימה דאתחיל בה לא ישיש עליה שמן או משום דומיא דהקטרות לצונה צחוק דהויא נמי הקטרות איסור דהוי כזיתא³: **משמיה** דרבי וקאסוה אלא היבבא בוותיה. פי' בקונטרס מדטרח עלה דלקלסוה וצפ"ק מי שאחזו (לקמן דף ע"ו.)

לא יתכן לפרש כן דקאמר נפק רזי חייא דרשה משמיה רזי וקלסוה משמיה רזי ולא קלסוה אלמא לית הלכתא כוונתה ואומר ר"מ דהכא דייק מדקלסוה כי אמר משמיה רזי⁴ ולפיכך נמי לא קלסוה כי אמר משמיה דמיחיד מעיקרא⁵ ולקמן אפיכא⁶: **למימרא** דחקיקה לאו כתיבה היא. הוה מלי לאקשווי מלוחות דכתיב צהו כתיבה כמנה קרתי והיה כתבם חקוק כדכתיב (שמות ל) חרות על הלוחות⁷ אלא דניחא ליה למיפרך מגט אגט:

כריתוס דאיש צה. שכתובה צה פרתה וכתב לה ספר כריתות: **לה** לשמה: **יב** וזוהו לספרא. לכתוב אותה פרתה לשם גירושיה: **הא בעינן שינה שמו ושמה**. דמתן לקמן (דף פ.) דפסול אלמא לרזין דלמזב שמו ושמה. ואית דלא גרסי שינה ומאן דגרסי ליה משום מתני' דלקמן ואגב גרר' גרסי ליה: **מאי קמ"ל**

כל הני פשיטא לן דפרשה שכתובה אינה גט: עליו קולמוס. על כל אות ואות: **ונטכוין לכסוב יודעה**. שהיה טועה וסבור שהוא לרזין לכתוב יודעה: **וטעה ולא הטיל בו דלת**. הרי השם כתוב אלא שהוא שלם לשמו: **ואתוהו**. התנהג לפניו במנאות: **אישי כסבה ליה**. נותנת שר' הסופר כדאמרין בגמרא דגט פשעו (צ"ג דף קס"ה). משום תקנת עגונות: **אקנויי אקנו ליה רזנן**. ההוא זוחא מדדה והוי כמאן דהייב ליה אישו דהפקר צ"ד הפקר: **ונקן**. צר נמינה שיהא שיה פרוטה: **העלה של זית**. שאינו שיה כלום: **דחזי לאיצטרופי**. עס עלין הרבה לכסוב עליהן או למאלל בהמה ואע"ג דלא שיה פרוטה. אצל איסורי הנאה לא: **ולא קלסוה**. משום דלמר לה משמא דמיחידא: **דרשה**. זימנא אחריתי משמיה דרזי כי היכי דליקבלוה מנייה: **אלמא**. מדטרח כולי האי דליקבלוה אלמא הלכתא כוונתה: **חקק**. צטבלל בסכין: **עזר שאלא**. לחירות: **ככתב שחקק על גבי עגלה**. דף ופינקס. ענין אותן של סוחרים שחוקקים עליהן צעט: **ולא ככתב שעל גבי יוסף**. ענין כובע של מר ונותנות הנשים תחת לעיף קישוריהן כדאמרני' בצמה אשה יואה (שבת דף ע"ו): **אנדוכפתי**. תכשיט ורוקמין עליו זרות צמתת ענין צרוסד"ר צלע"ז ואם רקמו עליהן אומיות הגט אינו כתב לפי שאינו כתוב וקצוע אלא מוטל על הצגד וצ' ראשו תחובים: **הא דחק סונוס**. של אומיות וצדיקה והאומיות צולטות אינו כתב לפי שלא צייר את האומיות אלא חקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה דפוס האומיות מאיליו: **הא דחק ירכושין**. של אומיות דהיינו הן ממש שישקע ככתב זו היא כתיבה: **לא היה כסבו**. של צ"ך שוקע אלא צולט לצורות של דינרי זהב: **והא דינרי זהב סונוס הוא**. דקא סלקא דעמיה כשהוא מנה צקורנס חותם המטבע על הדינר תוכות וסביבות זורת החותם שהיא שוקעת והם מלאים דוחקין את תוכו וסביבות זורת הדינר וכנגד שקיעת רושם החותם אין הדינר על זהב דחק

ומאליה הזורה עומדת במקומה וגבי צ"ך כתיב (שמות לג) מכתב פתוחי חותם אלמא כתיבה היא: ואינו כהא ירכות. שהיה הציף דק בעין טס וזר האומיות מעבר האחד דוחק ירכותיהן והן צולטות מעבר השני כמו שמציירי כסף וזהב העשוי ליקבע ככלי עץ ששתיים צהם יין: **רושמה**. חותם המטבע שקורין קויי"ץ: **דוחקין תוכות** התוכות והסביבות של זורתו שהיא שוקעת חורצין דוחקין תוכות וסביבות מנה לצורת הדינר עד שעומדת זורת הדינר צולטת כמו שהיה ונפקא מינה שאם חקק את הגט צמותם וכתבו על גבי טס לא הוי כתב דתוכות הוא: או נופי מניף. זורת החותם שהיא שוקעת כשחכותיה דוחקים את תוכות של דינר וכנסם הוא קלת דוחק צחוק שקיעת הזורה ונמתח מתוך דוחקו וכנסם לתוך הזורה ולא ממילא הן אלא ע"י מכת הקורנס הזורה ענמה נמתחת לתוך פלוגי כתיבה צדיים:

תורה אור השלם
 1. כי יחא איש אשה ובעלה ודקה אם לא תמצא תן בעיניו כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר בריתו ונתן בקדה ושלקחה מבימה:
 2. עין חקרת ודקה ליה לישועה זה אליו ואגודו אלהי אבי וארומקמה: שמות טו ב

גליון הש"ס
 גבי אישא משום דכתיב וכתב. ע"י לקמן דף רכ"ג ע"כ תמיה והא לאו: תוס' ד"ה דילמא וכו' וכו' גבי תרומה. ע"י שבת דף כה ע"כ תר"ה תמן לו:

הגהות הב"ח
 (א) גבי התם אלא דבעניה זה א"ל:

הגהות הגר"א
 [א] גבי הא בעינן שמו ושמה וליכא כו' ל"ל:

מוסף תוספות
 א. דרב פפא. מוס' עינינו י. ד"ה א"ל.
 ב. אם יכתוב שום אדם לשמה שלא ברשותו. ט.
 ג. דאמר כל המשהה מטבע שטבעו חתמים בגיטין הולד ממזר. מוס' ה"ל"ט. ד. דה"ה.
 ד. אדתי פסולין בשניה ליתנינהו בלא כתיבה כלל וכישי הכיב דשינה. מוס' ה"ל"ט. ה. דשינה שמו דקתני במתני' ההורק. מוס' ה"ל"ט. ו. ענין ששינוי בהשלה, בראשונה היה משה שמו ושמה. דאמר ר"י שינוי גמור. דאין ר"י שינוי שני שמות אחד ביהודה ואחד בגליל. מוס' ה"ל"ט. ו. ש"מ דהלכתא הכי.
 ז. מוס' ה"ל"ט. ח. משום דרש"י קלסוה כלומר דיפה אמר דרבי אמרה ורבנן פליגי עליה דרבי הלכה כרבי מחבירי. וכשאמרה משמיה רביים לא קלסוה משום שאין הליכה כן. מוס' ה"ל"ט. י. ואמרני' מ"ס וסמ"ך של לחות בסג היו עומדין. מוס' ה"ל"ט.